

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.01.1999, sp. zn. 20 Cdo 322/98, ECLI:CZ:NS:1999:20.CDO.322.1998.1

Číslo: 48/2000

Právní věta: Okolnost, že odůvodnění nálezu Ústavního soudu zahrnuje posouzení právní otázky, kterou odvolací soud posoudil v jiné věci dříve jinak, nečiní z nálezu rozhodnutí, jež by bylo důvodem obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.01.1999

Spisová značka: 20 Cdo 322/98

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obnova řízení

Předpisy: § 228 odst. 1 písm. a) předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V původním řízení (vedeném u Okresního soudu ve Vsetíně) byla zamítnuta žaloba o navrácení majetkových práv, vycházející ze zákonů č. 173/1990 Sb. a č. 232/1991 Sb. Krajský soud v Ostravě dospěl k závěru, že hospodářská smlouva, uzavřená ohledně dotčených nemovitostí dne 23. 4. 1990 mezi TJ T. H. (převodcem) a bývalým MNV H. (nabyvatelem), je neplatná, a již proto žalovaná nemůže být vzhledem k uplatněnému nároku osobou povinnou; shodný důsledek pak podle mínění soudů obou stupňů plyne z toho, že žalovaná není právním nástupcem organizace uvedené v § 2 zákona č. 68/1956 Sb., jelikož není tělovýchovnou organizací ve smyslu usnesení mimořádného sjezdu ČSTV ze dne 25. 3. 1990. Dovolání proti rozsudku odvolacího soudu Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 4. 1995 zamítl.

O k r e s n í s o u d ve Vsetíně poté usnesením ze dne 11. 6. 1997 povolil obnovu řízení. Přisvědčil žalobkyni, že náleze Ústavního soudu ze dne 10. 12. 1996 (č. 24/1997 Sb.) tím, že se opírá o rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 4. 1994, sp. zn. [13 Co 88/94](#) (uveřejněný pod č. 9, ročník 1996, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), je novou skutečností, která nemohla být použita v původním řízení, a jelikož spočívá na jiném výkladu osoby v restitučních vztazích povinné, než na základě kterého byla žaloba dříve zamítnuta, může i přivodit žalobkyni příznivější rozhodnutí v její věci.

K odvolání žalovaného K r a j s k ý s o u d v Ostravě usnesením ze dne 29. 10. 1997 usnesení okresního soudu změnil, a návrh na povolení obnovy zamítl. Na rozdíl od soudu prvního stupně

uzavřel, že důvod obnovy v označeném nálezu Ústavního soudu spatřovat nelze, poněvadž se poměrů daného řízení netýká, a není ani rozhodnutím ve smyslu § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

Odvolací soud nezpochybnil okolnost, že Ústavní soud v nálezu, jímž argumentuje žalobkyně, vskutku odkázal na předtím publikovaný (R 9/1996) judikát (podle něhož povinnou organizací v právních vztazích podle zákonů č. 173/1990 Sb. a č. 232/1991 Sb. není pouze nástupnická tělovýchovná organizace, ale i subjekty další, které odňatý majetek držely, a na které tento majetek přešel), oproti soudu prvního stupně, ale měl za to, že “o takový případ” v posuzované věci nešlo. Pro závěr, že žalovaná obec H. není osobou povinnou totiž postačovalo, že hospodářská smlouva, na jejímž základě mělo k převodu požadovaného majetku na tuto obec dojít, byla posouzena jakožto právní úkon neplatný. Především však podle odvolacího soudu neplatí, že zmíněný náleze Ústavního soudu je rozhodnutím, jež má na mysli ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř., formuluje-li důvody obnovy řízení. Důvod obnovy lze spojovat jen s rozhodnutím “vztahujícím se na věc stejných účastníků”, které “v souvislosti s řešením předběžné otázky vyznělo odlišně”; tak tomu v dané věci není, uzavřel odvolací soud, neboť namítaný náleze může sloužit pouze právnímu výkladu ustanovení § 2 zákona č. 173/1991 Sb. a § 2 odst. 1 zákona č. 232/1991 Sb., a ten za “předmět návrhu na obnovu řízení” pokládat nelze.

Ve včasné dovolání žalobkyně (řádně zastoupená advokátem) tomuto usnesení vytýká “neúplnost, nesprávné zhodnocení provedených důkazů a z toho vyplývající nezákonnost”, a tyto vady spatřuje v prvé řadě v tom, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Podle dovolatelky nemůže být pochyb, že náleze Ústavního soudu č. 24/1997 Sb. je právě tímto ustanovením předpokládaným rozhodnutím, jež by ovlivnilo výsledek původního řízení, ale nemohlo být dříve použito. Ztotožnil-li se dále odvolací soud také s dřívějšími stanovisky soudů v otázce neplatnosti hospodářské smlouvy ze dne 23. 4. 1990, pak i zde má dovolatelka “vážné pochybnosti o správnosti takového postupu”, neboť pozornosti ušla “obmyslnost”, na níž smlouva spočívá.

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 o.s.ř.), neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo změněno usnesení soudu prvního stupně (§ 238a odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), a opírá se – podle svého obsahu – o dovolací důvod ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., jímž lze namítat, že napadené usnesení spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Z úřední povinnosti posuzuje dovolací soud pouze vady vyjmenované v § 237 o.s.ř. a jiné vady řízení, pokud měly za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 3 o.s.ř.). Jelikož uvedené vady nebyly dovoláním vytýkány a z obsahu spisu se nepodávají, je tedy předmětem dovolacího přezkumu správnost právního posouzení věci v mezích těch otázek, které byly dovoláním otevřeny.

Dovolání není důvodné.

N e j v y š š í s o u d proto dovolání žalobkyně zamítl.

Z odůvodnění:

Podle § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. může účastník napadnout pravomocný rozsudek návrhem na obnovu řízení, jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení, pokud mohou pro něho přivodit příznivější rozhodnutí ve věci.

Usnesení odvolacího soudu, kterým byl návrh na obnovu řízení zamítnut, vychází ze závěru, že uvedené důvody obnovy neexistují, resp. že tvrzení, jimiž žalobkyně tento návrh odůvodnila, důvod obnovy nezakládají. Úspěch dovolání tedy závisí na tom, zda se dovolatelce na základě užitého dovolacího důvodu podařilo zpochybnit jeho správnost.

Rozhodného závěru odvolacího soudu se však nedotýká námitka, že soudy v původním řízení vadně posoudily otázku neplatnosti hospodářské smlouvy ze dne 23. 4. 1990, neboť ta náleží právnímu posouzení věci v původním řízení. Jejím prostřednictvím dovolatelka toliko polemizuje s tímto posouzením a nikoli s těmi závěry, ke kterým dospěl odvolací soud v řízení o obnově; odvolací soud otázku neplatnosti hospodářské smlouvy neposuzoval (a neměl k tomu ani důvod) nově, jak se dovolatelka zjevně domnívala, ale pouze vyložil, že již samotné důsledky této okolnosti byly pro rozhodnutí ve věci samé určující. Úvahou o nesprávném posouzení neplatnosti hospodářské smlouvy tudíž dovolatelka nové skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy ve smyslu § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř. ani netvrdila, a závěr odvolacího soudu o nedostatku důvodů obnovy řízení fakticky nenapadla.

Napadla jej ale tím, že oproti odvolacímu soudu tvrdí, že citovaný nálezn Ústavního soudu je ("novým") rozhodnutím, které "by bylo ovlivnilo" rozhodnutí v původním řízení v její prospěch, a jež proto důvodem obnovy řízení je. Tento argument však neobstojí.

Bez ohledu na to, zda by byl nálezn Ústavního soudu způsobilý mít vliv na výsledek sporu, není pochyb, že rozhodnutím, jež coby důvod obnovy předjímá ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř., být nemůže. Takovými rozhodnutími totiž zákon míní rozhodnutí o předběžných otázkách ve smyslu ustanovení § 135 odst. 1 a 2 o.s.ř., to jest případy, když příslušný orgán rozhodl odlišně o předběžné otázce, jestliže byl soud rozhodnutím předchozím vázán (§ 135 odst. 1) či z dřívějšího rozhodnutí vycházel (§ 135 odst. 2), anebo posoudil-li předběžnou otázku sám (§ 135 odst. 2), a poté bylo zjištěno, že příslušný orgán kdykoli vydaným rozhodnutím ji posoudil jinak.¹⁾ Otázky výkladu osoby povinné podle § 2 zákona č. 173/1990 Sb. a § 2 odst. 1 zákona č. 232/1991 Sb., resp. pojmu právního nástupce organizace uvedené v § 2 zákona č. 68/1956 Sb. (zda jde o nástupce singulárního nebo univerzálního, event. zda se odvíjí od mimořádného sjezdu ČSTV ze dne 25. 3. 1990, či nikoliv a pod.), jichž se dovolatelčin argument nálezem Ústavního soudu týká, však otázkami předběžnými v tomto smyslu evidentně nejsou; představují pouze dílčí právní (výkladové) otázky, z nichž sestává právní posouzení celkové, a které není povolán řešit nikdo jiný než soud v řízení o uplatněném nároku.

Tím, že se dovolatelka odvolává na řešení, jež vychází z nález Ústavního soudu, a jež se liší od toho, jež bylo skutečně použito, toliko poukazuje na možnost jiného, podle jejího názoru příznivějšího, právního posouzení věci v původním řízení. Ze samotné námitky proti právnímu posouzení, uplatněnému v řízení, o jehož obnovu jde, však důvod obnovy podle § 228 odst. 1 o.s.ř., jak správně konstatoval odvolací soud, dovést nelze. Takovou námitkou tudíž nelze ani zpochybnit závěr odvolacího soudu, že důvod obnovy řízení není dán (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 1996, sp. zn. 2 Cdon 133/96, uveřejněný v časopise Soudní judikatura, ročník 1997, pod č. 33).

Správnost právního posouzení věci (o obnovu řízení) se dovolatelce nepodařilo zpochybnit, a v mezích daného odvolacího přezkumu je napadené usnesení ve smyslu § 243b odst. 1 o.s.ř. správné. Proto podle téhož ustanovení Nejvyšší soud dovolání zamítl.

1) srov. též stanovisko uveřejněné pod č. 2/1983 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.